

ศีลธรรมตามแนวพุทธกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์: กรณีศึกษามาตรา 150
Moral Principle of Buddhism and Civil and Commercial Code:
Case Study of Section 150

ทศพร จินดาวรรณ^{1*}

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,
272 หมู่ 9 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี สุราษฎร์ธานี 84100,
อีเมลติดต่อ: toslawyer@hotmail.com

Tossaporn Jindawan²

Faculty of Law, Suratthani Rajabhat University,
272 Moo 9 Surat-Nasan Road, Muang, Surat Thani, 84100,
Email: toslawyer@hotmail.com

ภูภณัช รัตนชัย³

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,
272 หมู่ 9 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี สุราษฎร์ธานี 84100,
อีเมลติดต่อ: unique2554@gmail.com

Pupanat Rattanachai⁴

Faculty of Law, Suratthani Rajabhat University,
272 Moo 9 Surat-Nasan Road, Muang, Surat Thani, 84100,
Email: unique2554@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักศีลธรรมตามแนวพุทธกับหลักศีลธรรมตามมาตรา 150 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือที่เรียกว่า ศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อให้ทราบถึงความสอดคล้องระหว่างหลักทั้งสองประการ และสามารถนำมาปรับใช้ต่อการวินิจฉัยในคดีที่เกี่ยวข้องได้

เมื่อศึกษาพบว่า หลักศีลธรรมตามแนวพุทธโดยพื้นฐานนั้น ได้แก่ เบญจศีล และเบญจธรรม ส่วนหลักศีลธรรมตามมาตรา 150 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่มีกฎหมายฉบับใดให้คำวิเคราะห์ศัพท์เอาไว้ จึงเป็นหน้าที่ของศาลฎีกาที่ต้องนำข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะมาตีความไว้เป็นบรรทัดฐานเพื่อความเหมาะสมและเป็นธรรมในสังคม ดังปรากฏในกรณีที่พระภิกษุให้กู้ยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือไม่ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าเป็นการผิดพระวินัยและขัดต่อศีลธรรม

¹ อาจารย์.

² Lecturer.

³ อาจารย์.

⁴ Lecturer.

อันดีของประชาชน แต่ศาลฎีกาตัดสินว่าไม่มีกฎหมายใดห้ามไว้ พระภิกษุ นั้นเป็นบุคคล ย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย จึงไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน อันถือเป็นการตัดสินตามแนวกฎหมายบ้านเมืองที่ไม่ได้นำพุทธวินัยบัญญัติมาประกอบการวินิจฉัย ซึ่งไม่ต้องด้วยนโยบายศาสนาก็เป็นได้

ดังนั้นแล้ว ศีลธรรมในความเห็นของศาลฎีกาอาจจะแตกต่างกับศีลธรรมตามแนวพุทธที่กำหนดเอาไว้ อย่างถูกต้องชัดเจน หากได้นำไปศึกษาใช้ประกอบการตีความกับคำว่า “ศีลธรรมตามกฎหมาย” แล้ว ย่อมเป็นไปตามหลักตรรกวิทยา เป็นการพัฒนางานการคณะสงฆ์และวงการยุติธรรมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

คำสำคัญ: ศีลธรรม; พุทธ; ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

Abstract

This article is intended for educational purposes morals under the Buddhism Principles and Morals subject of section 150 of the Civil and Commercial Code, in other words, the Good Morals of the People, to know the consistency between the two principles and can be used to diagnose in related cases.

The study found that Buddhism fundamental morals consisted of Five Precepts (Benchasin) and Five Qualities (Benchadham) but the morals under Section 150 of the Civil and Commercial Code had not been defined. Therefore, Supreme Court shall be responsible for interpreting facts from particular incidents as norm to ensure suitability and fairness in society. According to the study of Supreme Court's judgment in determining whether the case of a monk providing a loan with interest was a crime against public morals, the Supreme Court ruled that there was no prohibition established by the law; a monk was a person and shall have rights and duties subject to the law which was not against the public morals. On the other hand, the Court of First Instance ruled that such action was not accord discipline (Dharma-Vinaya) and public morals.

Hence, it found that the morals used by the court to judge based on its judicial discretion to ensure that society had to consider whether this case was wrong and fair. However, it was different from the Buddhism principles which defined the guilt concretely and clearly accordingly the study on morals under the Buddhism principles offers advantage for supporting the interpretation of the term “Morals” subject to the law for more correctness and clearness in accordance with the logic leading to the society's good understanding.

Keywords: Morals; Buddhism; Civil and Commercial Code